

FORSVARSKOMMANDOEN

København, den 17. december 2013

**Notat med uddybende redegørelse vedrørende
 flyvetidsomkostninger for helikopter EH101**

1. Formål

Med udgangspunkt i det åbne samråd om forsvarets EH 101 helikoptere af den 26. november 2013 gives en redegørelse for de økonomiske forhold i relation til ændringerne i flyvetimeomkostningerne vedrørende EH 101, 2012.

2. Grundlag for beregninger

I figur 1 er vist det økonomiske grundlag for beregning af flyvetimeprisen for EH-101 i 2012 på henholdsvis budgetteringstidspunktet og tidspunktet for efterkalkulation.

Figur 1. Oversigt over de økonomiske elementer, der indgår i beregningen af flyvetimeprisen på tidspunktet for budgettering henholdsvis efterkalkulation.

Beløb i mio. kr. (løbende priser)	Budget	Regnskab	Budget for 4000 timer	Regnskab for 4017 timer	Forskel pr. time
Drivmiddel	14,5	26,3	3.625	6.547	2.922
Drift og vedligeholdelse, internt værksted	63,2	36,7	15.800	9.136	-6.664
Drift og vedligeholdelse, anden drift *)	200,0	40,0	50.000	9.958	-40.042
Variable materielomkostninger i alt	277,7	103,0	69.425	25.641	-43.784
Afskrivninger	69,8	93,1	17.450	23.176	5.726
Forvaltning	17,9	16,7	4.475	4.157	-318
Faste materielomkostninger i alt	87,7	109,8	21.925	27.334	5.409
Besætning	4,6	4,8	1.150	1.195	45
Driftsomkostninger v. operativ enhed	7,7	2,0	1.925	498	-1.427
I alt	377,7	219,6	94.425	54.668	-39.757
Antal flyvetimer	4.000	4.017			
Pris pr. flyvetime (kr.)	94.425	54.668			
*) Budget udgiftsbaseret, regnskab omkostninger rensset for reparable komponenters økonomiske virkning.					

a. Grundlaget for beregning af timeprisen

Den anvendte timepris for 2012 blev beregnet i november 2011, idet følgende grundlag blev anvendt:

Omkostningerne på materielområdet blev overvejende budgetteret som et udgiftsbaseret budget med udgangspunkt i de forventede materieludgifter i 2012, dækkende udgifter til "køb af lagervarer til genopfyldning efter forventet forbrug" og "køb af fremmede serviceydelser".

I dette beløb indgik blandt andet køb af varer, der lægges på lager og anvendes i senere år. Herudover blev omkostninger til afskrivninger, administration og forvaltning, brændstof, løn og overhead i vedligeholdelsesstrukturen medtaget.

De operative driftsomkostninger blev baseret på aflønning af én grundbesætning på tre besætningsmedlemmer med tilhørende arbejdstidsbestemte variable ydelser, time- og dagpenge og overnatningsudgifter. Hertil er tillagt ruteafgifter, overflyvningsafgifter, start- og landingsafgifter samt udgifter til catering.

Samlet set blev de forventede omkostninger opgjort til ca. 378 mio. kr., hvilket medførte en på budgetteringstidspunktet beregnet flyvetimepris på ca. 94 tusinde kr., idet det forventede antal flyvetimer for 2012 på daværende tidspunkt var 4.000.

b. Grundlaget for efterkalkulationen af timeprisen

Forsvaret arbejder fortsat på alle områder med at forbedre og kontrollere opgørelsen af omkostningerne forbundet med opgaveløsningen, en metode der anvendes som supplement til den udgiftsbaserede opgørelse, hvorefter bidraget til statsregnskabet udarbejdes. I relation til denne sag har det betydet følgende:

Omkostningerne på materielområdet. I forbindelse med forsvarets fortsatte arbejde med mere retvisende at kunne opgøre omkostningerne relateret til opgaveløsningen, blev en ændret metode for opgørelse af materielomkostninger taget i brug i 2012. Metoden baseres på det faktiske omkostningsforbrug, set som et gennemsnit af de seneste fem år udgifter vedrørende vedligeholdelse af materielkapaciteten. Denne metode skal sikre, at årlige udsving til blandt andet større periodiske eftersyn kan "udjævnes" til at give et mere retvisende billede af den årlige økonomiske belastning. Det skal anføres, at denne metode fremadrettet vil blive anvendt såvel som grundlag for budgetteringen samt til efterkalkulation.

Efterkalkulationen er således opgjort med baggrund i de faktiske omkostninger medgået til EH-101 i 2012, hvorfor der i opgørelsen af 19. november 2013 blev anvendt faktisk kontrolleret omkostningsforbrug for løn, lagertræk og fremmede tjenesteydelser fra forsvarets værkstedsordresystem for året 2012.

De operative driftsomkostninger. I opgørelsen af de realiserede omkostninger vedrørende den operative del medgår aflønningen af én grundbesætning på tre besætningsmedlemmer samt et overhead, der dækker de omkostninger, der knytter sig til det tjenestested, hvor besætningen er ansat.

Efterkalkulationen - baseret på opgørelse af faktiske medgåede omkostninger - resulterede i en samlet omkostning på ca. 220 mio. kr., hvilket medførte at den faktiske flyvetimepris for 2012 udgjorde ca. 55 tusinde kr., idet der i denne beregning tillige er anvendt det realiserede antal flyvetimer (4.017) for 2012.

c. Redegørelse for forskelle mellem den budgetterede - og efterkalkulerede pris

Forskellen mellem de to prisfastsættelser skyldes jf. ovenstående primært, at der i forbindelse med den yderligere fokusering på at kunne opgøre de samlede omkostninger forbundet med opgaveløsning, skete en grundlæggende ændring i opgørelsesmetoden, hvor Forsvaret er overgået fra en udgiftsbaseret til en omkostningsbaseret beregning. Herudover har der været forkerte registreringer i opgørelsen af driftsomkostningerne. De væsentligste poster, der giver en forskel mellem budgettet 2012 og forbruget 2012 er følgende:

1. Drivmidler.

Hovedårsagen til fordyrelsen på området er væsentligt stigende priser set over perioden fra den budgetterede til den realiserede flyvetimepris.

2. Drift og vedligeholdelse, internt værksted.

Der var forventet et forbrug vedr. drift og vedligeholdelse ved værkstederne på 63,2 mio. kr. og dækkende lønninger og overheadomkostninger ved værkstederne samt indkøb af tjenesteydelser. I forhold hertil var det faktisk registrerede forbrug på 36,7 mio. kr.

Det skal bemærkes, at Forsvaret arbejder på en bedre kontrol af de gennemførte registreringer, idet tidsregistreringen vurderes at være behæftet med en vis usikkerhed.

3. Drift og vedligeholdelse, anden drift

I 2012 var der budgetteret med indkøb til lager og tjenesteydelser for ca. 200 mio. kr. Det registrerede forbrug i 2012 var derimod på ca. 40,0 mio. kr.

Forskellen skyldes hovedsagligt, at de budgetterede 200 mio.kr. udgjorde forventningerne vedrørende indkøb af lagermaterialer og tjenesteydelser, som også dækkede et forventet forbrug i fremtidige år.

I forhold hertil er de faktisk omkostninger på 40 mio.kr. udtryk for det reelle forbrug af lagertræk og tjenesteydelser.

Forsvaret har iværksat bedre kontrol af registrering af materialeforbrug på vedligehold , ændret systemanvendelse samt sikring af korrekte konteringer af eksterne vedligeholdelsesaktiviteter. Dette medfører, at betydelige andele af den registreringsmæssige usikkerhed er reduceret i omkostningsopgørelserne. Modsat gælder dog, at det ikke på nuværende tidspunkt kan verificeres, at alle registreringsfejl er rettet.

4. Afskrivninger.

Afskrivningsprofilen for EH101 blev i løbet af 2012 af regnskabstekniske årsager reduceret fra 40 til 30 år efter godkendelse fra Moderniseringsstyrelsen. Denne ændring medførte i 2012 en højere afskrivning end forventet (93,1 mio. kr.¹ i stedet for 69,8 mio. kr.).

5. Forvaltning.

Forvaltningsomkostningerne blev i 2012 budgetteret på baggrund af planlagte arbejdstimer i Forsvarets Materieltjenestes stabsfunktioner og gav gennem intern afregning en forventet omkostning til kapaciteten på 17,9 mio.kr. Forbruget er resultatet af den faktiske timeregistrering med intern afregning til EH101 som i alt blev 16,7 mio.kr.

6. Besætning.

På budgettidspunktet blev driftsomkostningerne til den operative virksomhed opgjort ud fra de omkostninger, der forventes til det direkte ressourceforbrug knyttet til den enkelte flyvning. På regnskabtidspunktet blev de tilsvarende omkostninger opgjort ud fra den registrerede tid der knytter sig til besætningsmedlemmerne, tillagt overheadomkostninger (husleje, administration mv.) og omkostninger til leje af hangarer.

Efterkalkulationen af timeprisen er således udtryk for en opsummering af forskydningen imellem budget og forbrug, men samtidigt også i høj grad et resultat af overgangen fra en udgiftsbaseret til den omkostningsbaserede opgørelse af materielomkostningerne for EH101.

3. Afsluttende bemærkninger De efterkalkulerede priser er baseret på faktiske omkostningsregistreringer i Forsvarets virksomhedssystem DeMars. Omkostningsregistreringer har ikke været underlagt systematisk kontrol. Datakvaliteten er blandt andet afhængig af, at den enkelte mekaniker tidsregistrerer tidsforbrug og registrerer forbrug af reservedele korrekt, ligesom den er afhængig af om den enkelte disponent konterer indkøb af ekstern vedligeholdelse korrekt. Herudover er datakvaliteten afhængig af korrekt opgørelse af forbrug fra lager.

Kvaliteten af datagrundlaget vil løbende blive forbedret og datagrundlaget vil blive udbygget. Forsvaret har i løbet af 2013 videreudviklet rapporteringsværktøjerne i DeMars, så der nu kan opnås en bedre datakvalitet. Eksempelvis har der i forbindelse med indførelse af omkostningsmodellen været dataproblemer i forbindelse med opgørelse af omkostninger relateret til reparable genstande (det vil sige materielgenstande som udtages af kapaciteten til reparation), og som der først i 2013 for 2014 flyvetimeprisen er fundet en løsning på. Dette medfører, at vedligeholdelsesomkostningerne i satsberegningen for 2014 vil være mere retvisende.

¹ I 2012 blev herudover posteret ekstraordinære nedskrivninger på 97,0 mio. kr. som angik udestående afskrivninger fra tidligere år på grund af ændringen i afskrivningsprofilen på EH101. De ekstraordinære nedskrivninger er ikke medtaget i totalomkostningerne for 2012.